

Asia: VN/36080/2025

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi vapaa-ajankalastuksen saalisilmoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n muuttamisesta

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö (SVK) on tutustunut maa- ja metsätalousministeriön (MMM) valmistelemaan esitykseen valtioneuvoston asetukseksi vapaa-ajankalastuksen saalisilmoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n muuttamiseksi. SVK lausuu asiasta kunnioittavasti seuraavaa.

Vapaa-ajankalastajien yleistä vaelluskalojen saalisilmoitusvelvollisuutta tarkentava asetus astui voimaan vuoden 2025 alusta. Sen ensimmäistä pykälää esitetään jo nyt muutettavan, koska EU:sta on tulossa voimaan lisää vapaa-ajankalastajia koskevia ilmoitusvelvoitteita. Niiden myötä Suomessa uudeksi raportoitavaksi lajiksi on määriteltä turska. Sen lisäksi EU-säädökset velvoittavat raportoimaan ankerias- ja -lohisaaliit, mutta nykyisistä kansallisista säädöksistä poiketen näiden lajien raportointi koskee kaiken ikäisiä, se tulee tehdä päivittäin ja ainoastaan sähköinen ilmoitus sallitaan. Lisäksi on ilmoitettava, onko saalis pyydystetty rannalta, alukselta, veden alta (sukeltamalla) vai jäältä. Velvoitteet koskisivat kuitenkin vain merestä pyydettyjä kaloja.

Vaikka kansallista ilmoitusvelvollisuusasetusta ei muutettaisi, ovat kyseiset EU:n kautta tulevat säännökset itsessään velvoittavia, eli kalastajien tulee niitä noudattaa. SVK pitää vapaa-ajankalastajien kannalta hyvänä muutoksena, että EU:n toimesta raportointia edellyttävä turska lisätään asetuksen lajilistaan. Ehdotettu uusi toinen momentti, jonka tarkoituksena on toimia viittauksena vapaa-ajankalastajia koskevaan EU-lainsäädäntöön, ei sen sijaan ole lajeja lukuun ottamatta itsensä selittävää tekstiä.

SVK kyseenalaistaa asetusmuistion Vaikutukset-kappaleeseen kirjoitetun väitteen, ettei ilmoitusvelvollisuutta koskevilla muutoksilla olisi suoria vaikutuksia kalastajille. SVK huomauttaa, että nyt tehtävällä asetusmuutoksella jää ratkaisematta kaikki käytännön ongelmat, joita seuraa Suomen ja EU:n toisistaan poikkeavista vapaa-ajankalastajien ilmoitusvelvoitteista. Niistä keskeisin koskee saalisilmoituksen teon määräaikoja. Kansallisen asetuksen mukaan ilmoitukset tulee tehdä

14 vuorokauden kuluessa, kun taas EU edellyttää ankerias-, lohi-, ja turskasaaliiden ilmoittamista päivittäin. Toisaalta EU-säädöksen mukaan jäsenvaltioiden tulee raportoida saaliit EU:lle vain yhden kuukauden välein. Näin ollen SVK katsoo, että nykyistä 14 vuorokauden ilmoitusaikaa voidaan jatkossakin noudattaa kaikkien asetukseen kirjattujen lajien kohdalla.

SVK pitää ensiarvoisen tärkeänä, että MMM määrittelee yhtenäiset käytännön linjaukset ja ohjeet (ja tarvittaessa käy niistä neuvottelut EU:n suuntaan), joiden mukaan vapaa-ajankalastajien tulee jatkossa ilmoitusvelvollisuutensa hoitaa. SVK korostaa selkeän ja yksinkertaisen ratkaisun tärkeyttä.

Lopuksi SVK toteaa, että vapaa-ajankalastajien saalisilmoitusten tekoa varten rakennetun Omakalan ominaisuuksia tulee kehittää siten, että turhaa kysymyspatteristoa karsitaan ja kysytään ensisijaisesti lainsäädännön edellyttämät asiat. Kehitystyössä on kannattaa seurata ja hyödyntää pian valmistuvaa EU Fisher's app -sovellusta.

Saari Olli

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö - Olli Saari, toiminnanjohtaja